

2007-07-23

Bengt Hässelbäck
SLSO**Angående remiss – Motion 2007:17 om åtgärder för att avhjälpa spelberoende**

Dag Larsson (m.fl.) beskriver i motionen att spelandet ökar och nya blandningar av spel och underhållning lanseras liksom online-poker. Man menar att förutom de tagna initiativen såsom nationell stödlinje för spelberoende och preventiva program framför allt riktade till ungdomar behövs ytterligare insatser.

Enligt beräkningar gjorda av Folkhälsoinstitutet har 3,5 till 3,9 % av den svenska befolkningen riskabla spelvanor varav ungefär 0,4 % av befolkningen kan definieras som spelberoende. Det finns en förskjutning mot yngre åldersgrupper när det gäller såväl riskabla vanor som beroende.

Folkhälsoinstitutet har tillsammans med flera huvudmän såsom Stockholms kommun och Stockholms läns landsting försökt att stimulera utvecklingen av olika behandlingsmodeller mot spelberoende liksom även program för prevention. Anledningen till dessa satsningar är att den ökade globaliseringen gör att befolkningen och i synnerhet ungdomar kommer i kontakt med en rad olika spel som innebär risk för problemspel respektive spelberoende inte minst via Internet.

Det har visat sig att vara svårt att etablera olika typer av spelberoendebehandling i det svenska vårdutbudet, ofta har alla patienter inom en region erbjudits samma typ av behandling, alternativt har behandlingen erbjudits många mil från hemorten. Oklarheter föreligger om ansvar för insatser och behandling mellan kommun och landsting.

Stockholms läns landsting och Stockholms kommun har samarbete med Folkhälsoinstitutet avseende projekt såväl för vuxna som ungdomar när det gäller erbjuda psykoterapibaserad behandling, projekt som också utvärderas under genomförandet. Projekten har inneburit att personal utbildats i spelberoendebehandling liksom material för kurser och behandlingsprogram utvecklats. Under de närmaste åren behöver Stockholms läns landsting ta ställning till om dessa projekt skall tas över och vidareutvecklas inom Landstingets regi eller om de skall läggas ner alternativt drivas i projektform.

Den analys av missbrukarvården som gjorts i de nyligen utfärdade riktlinjerna från Socialstyrelsen konstaterar att insatser som tillhandahålls inom missbrukarvården främst kommunerna till stora delar inte är evidensbaserad och kan antas vara ineffektiv medan behandlingskulturen inom landstingen innehåller större andel evidensbaserad behandling även om det finns delar här också som ännu inte är evidensbaserade.

Man kan också konstatera att hos den spelberoendegruppen, 0,4 % av befolkningen, föreligger hög samsjuklighet vad gäller psykiatrisk problematik och alkohol- och drog problematik.

Dessa förhållanden talar för att landstingen är en rimlig huvudman för samhällets vårdinsatser när det gäller att utveckla olika behandlingsprogram mot spelberoende.

Liksom när det gäller beroende av alkohol- och droger behövs ett antal olika program, individuellt eller i grupp liksom program för familj- och anhöriga. Stockholms regionen med sina två miljoner invånare bör ha ett befolkningsunderlag som möjliggör ett sådant tänkande med en subspecialisering av behandlingsutbudet.

När det gäller den preventiva verksamheten finns anledning att se kommunerna som aktiva. Ett problem är naturligtvis att det även i stockholmsregionen finns många små kommuner där man kan ha problem med att bygga upp nödvändig kompetens. Frågan skulle kunna aktualiseras inom KSL med gemensamma satsningar bland kommuner som inte själva har möjlighet till att bygga denna typ av verksamhet.

En möjlighet är i så fall att föra in frågan i arbetet med den nya samverkansplanen som just nu är ute på remiss.

Ett ytterligare sätt är att Landstinget engagerar sig exempelvis via CADP eller STAD-projektet i samverkan med de kommuner som så önskar.

Sammanfattningsvis finns sålunda skäl att se positivt på den lagda motionen när det gäller att ge Hälso- och sjukvårdsnämnden i uppdrag att ta fram förslag på åtgärder i syfte att erbjuda behandlingsinsatser till spelberoende samt för deras anhöriga liksom ta fram förslag på en organisation för att stödja utveckling av preventiva åtgärder i samverkan med Länets kommuner.

Per-Olof Sjöblom
Psykiatrisamordnare